

Posudek na diplomovou práci Jiřího Juhásze „Pohledy na sametovou revoluci“.

Diplomová práce je po formální a stylistické stránce bez závad. Domnívám se, že formulačně a stylisticky je její první část („Obecné teorie revolucí“) poněkud slabší, stěžejní druhá a třetí část naopak působí jako velmi vyzrálý, dobře vyargumentovaný a logicky dobře provázaný text.

K průběhu vedení diplomanta bych rád uvedl, že se mnou konzultoval pravidelně, celou práci jsem před odevzdáním přečetl a poskytl zpětnou vazbu. Pozitivně hodnotím to, že se diplomant spojil s předním světovým odborníkem na problematiku sametové revoluce a revolucí obecně, Jamesem Krapflem, který draft práce též přečetl a nabídl konzultace.

První část práce s názvem „Obecné teorie revolucí“ předkládá přehled existujících sociologických teorií revolucí. Zejména se přitom soustředí na členění teoretizování o revolucích podle jednotlivých generací teoretiků. Kvituji pozitivně, že se o tento přehled pokouší, poněvadž v české sociologii není tématu teorií revolucí věnována přílišná pozornost. Zároveň hodnotím pozitivně, že se diplomant pokusil onen „generační“ pohled podrobit kritice a uvést také alternativní členění sociologických teorií revolucí.

Druhá část práce s názvem „Sametová revoluce a její interpretace“ představuje jádro výzkumu diplomanta. Pro potřeby práce vybral stěžejní a výrazné akademické interpretace sametové revoluce, které se pokusil představit, pokud jde o pojetí revoluce, její příčiny, průběh a výsledky. Mezi analyzované perspektivy patří: Možný, Holý, Suk, Krapfl, Krejčí a Huntington. Zřejmě by bylo možné polemizovat o tom, zda ve výběru nějaký výrazný a zároveň odlišný akademický pohled nechybí, nicméně se domnívám, že výběr dobře reprezentuje sociologicky relevantní bádání týkající se sametové revoluce. Rád bych vyzdvihl schopnost diplomanta formulovat klíčové argumenty srozumitelně a přitom úsporně co do rozsahu, jinými slovy schopnost odlišit skutečně podstatné od méně podstatného. Kapitola zároveň není pouhou rešerší či převyprávěním obsahu vybraných děl. Naopak nabízí kritické představení jednotlivých perspektiv.

Třetí část práce s názvem „Porovnání vybraných interpretací“ představuje vyvrcholení výzkumu diplomanta. Ten dochází k závěru, že se jednotlivé interpretace spíše nevylučují, naopak se mohou doplňovat díky tomu, že se soustředí na odlišné aspekty revoluční situace, případně revolučního výsledku. Podobně dobře ukazuje, že jednotliví autoři docházejí k rozdílným pohledům na sametovou revoluci díky tomu, že přicházejí z různých (sub)disciplín, případně aplikují odlišnou metodologii.

Diskusní otázky pro obhajobu:

1. Jakým způsobem kriticky reflektujete generační pohled na teorie revolucí? Nejde o pohled, který vychází primárně z americké sociálně-vědní tradice? Lze do generačního schématu zařadit originální „neamerické“ autory jako Arendtová, Fanon nebo Krejčí?
2. Jaký směr sociologického výzkumu sametové revoluce a proč je podle diplomanta nejvíce zapotřebí. Objevil nějaké tematicky zajímavé „bílé místo“? Případně nějakou teorii či metodologickou strategii, která by kvalitativně posunula naše porozumění sametové revoluci?

Na Mělníku, 25. května 2021

Karel Černý